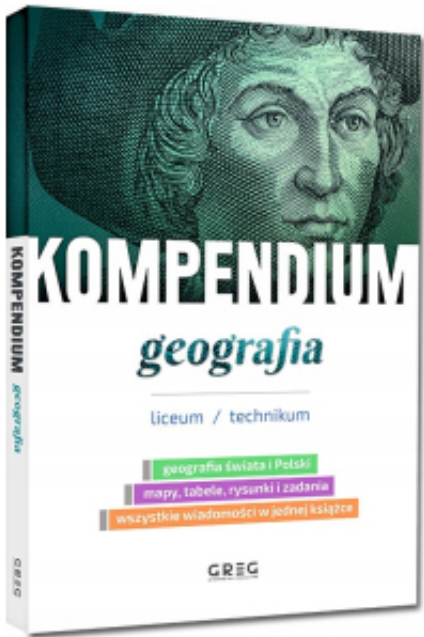

Link do produktu: <https://silesiabook.pl/kompendium-geografia-liceum-technikum-greg-p-1464.html>

KOMPENDIUM GEOGRAFIA liceum technikum GREG

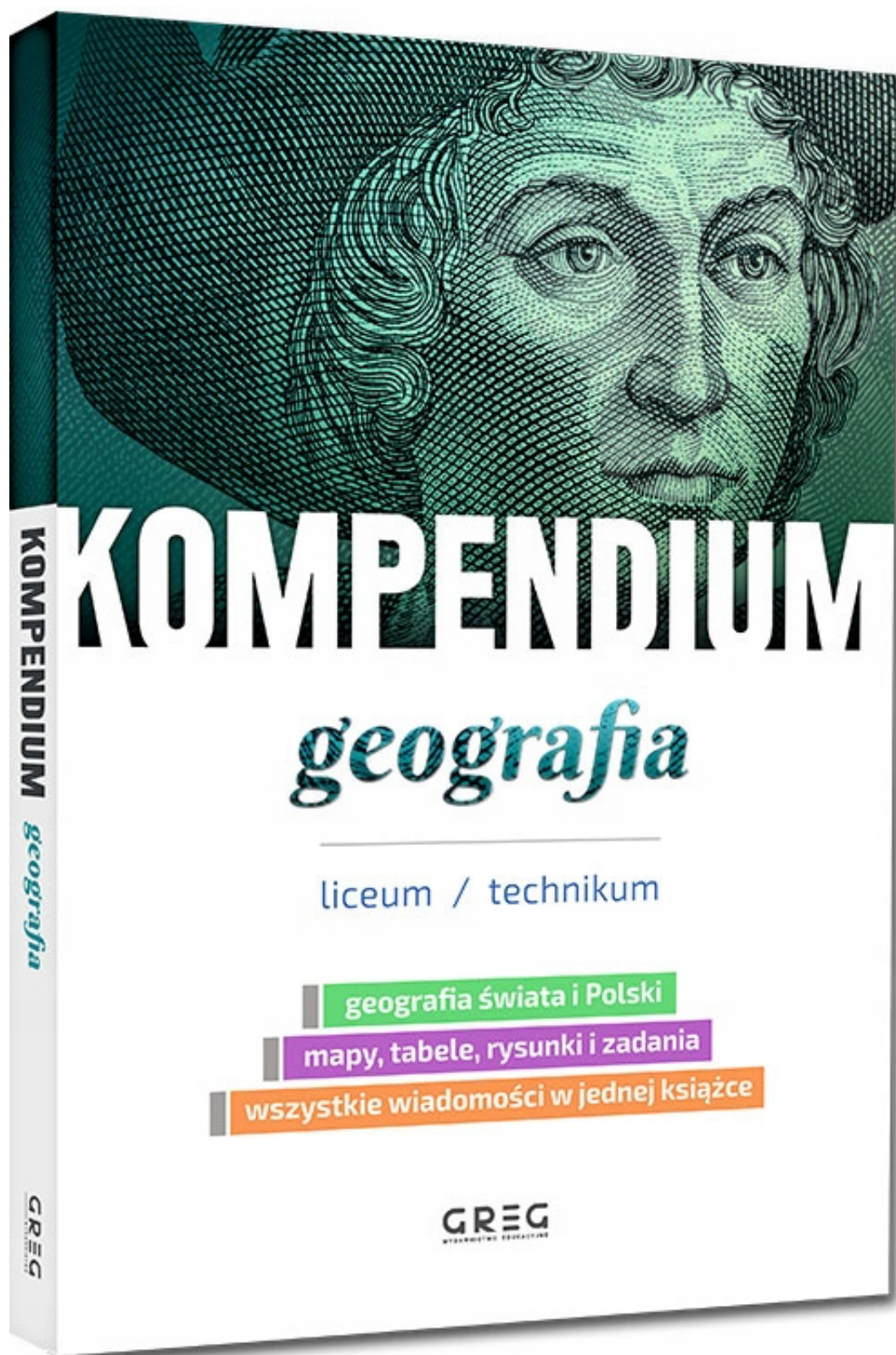
Cena	31,99 zł
Numer wydania	1
Liczba stron	316
Język publikacji	polski
Rok wydania	2024
Nośnik	książka papierowa
Autor	Praca zbiorowa
Okładka	twarda
Tytuł	Kompendium Geografia
Wydawnictwo	Wydawnictwo Greg
ISBN	9788381861311
Klasa	wieloletnie
Przedmiot	Geografia
Rodzaj	zbiór zadań, testów
Wysokość produktu	295
Szerokość produktu	210

Opis produktu

Kompendium - geografia

liceum / technikum

- ISBN: 9788381861311
- Rodzaj: zbiór zadań, testów
- Nośnik: książka papierowa
- Przedmiot: Geografia
- Klasa: wieloletnie
- Okładka: twarda
- Rok wydania: 2024
- Wydawnictwo: Wydawnictwo Greg
- Liczba stron: 316
- Numer wydania: 1
- Szerokość produktu: 21 cm
- Wysokość produktu: 29,5 cm
- Język publikacji: polski
- Stan: NOWA

opis książki

Nowość! Kompletny zestaw wiadomości z geografii

Kompendium - geografia to kompletny zestaw **najważniejszych wiadomości geograficznych** wzbogacony o **ciekawostki** oraz dodatkowe, **bardzo przydatne treści umieszczone pod kodami QR**. Cały materiał został logicznie podzielony i umieszczony w sześciu głównych działach: **Ziemia we Wszechświecie, Warstwy planety Ziemia, Geografia**

świata - warunki naturalne, Geografia świata - działalność człowieka, Geografia Polski - warunki naturalne, Geografia Polski - działalność człowieka.

Obraz Ziemi i wpływ działalności człowieka na planetę

W środku znajdziesz ogólną wiedzę geograficzną ujętą w przejrzysty i pomysłowy układ treści, **ciekawe ilustracje i zdjęcia, liczne infografiki, mapy, wykresy**. Wszystko to w **nowoczesnym opracowaniu graficznym**. Kompendium przedstawia **kompletny obraz Ziemi** - jej środowiska przyrodniczego oraz wpływu działalności człowieka na naszą planetę.

Cała wiedza w jednym kompendium

Kompendium powstało z myślą o przyszłych i obecnych **uczniach szkół ponadpodstawowych**, szczególnie tych, których interesuje geografia i z tym przedmiotem wiążą swoje najbliższe plany edukacyjne - aby w jednej książce mogli z łatwością znaleźć **podstawowe informacje, dane, wskaźniki, pojęcia i fakty geograficzne**. Geografia jest fascynującą nauką, dlatego polecamy nasze Kompendium wszystkim, którzy lubią tę dziedzinę nauki.

Idealne na nagrody dla uczniów

Najnowsze **Kompendium - geografia** jest idealną **propozycją na nagrody dla uczniów** kończących szkołę podstawową. To także trafiony prezent dla uczniów rozpoczynających naukę w szkole średniej w klasach, w których geografia jest realizowana na poziomie rozszerzonym. To książka, która stanie się **inspiracją i zachętą do utrwalania i poszerzania wiedzy geograficznej!**

6 ROZDZIAŁ GEOGRAFIA POLSKI - DZIAŁALNOŚĆ CZŁOWIEKA

Przemysł w Polsce

- hale (piętro alpejskie) powyżej 1450 m n.p.m.
  - tylko w szczytowych partiach gór
  - niskie murawy, porosty
  - paproć ziemna górską – pod ścisłą ochroną
- Krajobraz naturalny, harmonijny. Stworzony w wyniku ruchów górotwórczych, kształtowany w wyniku zróżnicowania klimatycznego (zmiany wraz z wysokością).

Krajobraz rolniczy

- Krajobraz rolniczy (wiejski) może mieć różny charakter, mogą to być krajobrazy:
- stawów rybnych (duża ilość sztucznych zbiorników wodnych hodowlanych)
  - pól uprawnych (wstęgowe, mozaikowe, wielkoobszarowe)
  - sadów i plantacji krzewów owocowych (np. w okolicach Grójca koło Warszawy).
- Takie krajobrazy można zobaczyć np. na Nizinie Śląskiej, Żuławach, Wyżynie Lubelskiej i Nizinie Mazowieckiej. Główne cechy krajobrazu rolniczego to:
- równina otwarte przestrzenie
  - dominacja gruntów rolnych różnej wielkości i kształtu (w zależności od lokalizacji)
  - rozproszona niska zabudowa (domy mieszkalne, zabudowania gospodarcze), obiekty sakralne
  - mała gęstość zaludnienia
  - sezonowa zmiana pokrycia terenu (w zależności od pory roku i uprawianej rośliny).
- Jest to krajobraz harmonijny, częściowo przekształcony.

Obszary wiejskie w pobliżu wielkich miast ulegają procesom urbanizacyjnym – powstają nowe osiedla mieszkaniowe (czasami w formie wyższej i wielokubaturowej zabudowy), centra handlowe, zakłady przemysłowe. Powoli zanika tam tradycja kulturowa na wsiach, zanika gwar (jest to związane z napływem ludności miejskiej). Doprowadza to do degradacji pierwotnego krajobrazu rolniczego. Innym zagrożeniem dla krajobrazu wiejskiego jest sąsiedztwo ważnych tras komunikacyjnych.

Krajobraz podmiejski i rezydencjalny – miejscowości podwarszawskie

- Taki krajobraz może różnie wyglądać w zależności od funkcji danego terenu:
- willowy (kompleksy willowe otoczone lasami)
  - hotelowo-sportowy (obiekty sportowe (baseny, boiska, korty tenisowe), wielopiętrowe parkingi i drogi dojazdowe, kompleksy hotelowe w otoczeniu lasów, np. Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Spale)
  - zespoły pałacowo-parkowe i klasztorne (w otoczeniu historycznych pałaców, stary drzewostan, zbiorniki wodne, np. Łazienki Królewskie w Warszawie)
  - z niską zabudową o charakterze wiejskim (w każdym mieście, bez pól uprawnych, jedynie ogródki przydomowe).

Przykładów takich krajobrazów można szukać np. w okolicach wielkich miast – np. podwarszawskie miejscowości: Pruszków, Milanówek, Grodzisk.

- krajobraz przekształcony
- obszar łączący cechy miasta i wsi (występują tu użytki rolne)
- niska zabudowa willowa (jednorodzinna)
- zróżnicowana architektura domów
- dobrze rozwinięta komunikacja (połączenie z miastem centralnym).

Zespół pałacowo-parkowy w Ożonowie w województwie łódzkim

Krajobraz małomiasteczkowy – Tykocin

Krajobraz taki może się tworzyć w miasteczkach historycznych i współczesnych. Przykładem może być Tykocin (w województwie podlaskim) – duża liczba zabytków, oryginalnie zachowany układ przestrzenny miasta. To duża atrakcja turystyczna dla przybyszających w ten region turystów:

- krajobraz przekształcony
- zwarta zabudowa usytuowana w centrum miasta – historyczna (np. w Zamku) lub współczesna
- miejski charakter zabudowań
- ratusz, kościół i kamienice
- obecność rynku z promiennicę odchodzącymi od niego ulicami
- dużo terenów zielonych.

Miasteczko Tykocin w województwie podlaskim

Krajobraz wielkich miast

- Krajobraz wielkomiejski może mieć na przykład charakter krajobrazu:
- historycznego zespołu urbanistycznego (historyczne zabudowania pełniące funkcję mieszkaniową lub usługową, np. osiedle Nikiszowiec w Katowicach)
  - nowoczesnego centrum miast (city) – nowoczesna, wysoka i zwarta zabudowa pełniące funkcje usługowe (np. centrum Warszawy)
  - centrów handlowych, logistycznych i magazynowych – wielkopowierzchniowe, z wielkimi parkingami, np. Bielany Wrocławskie
  - zabudowy mieszkaniowej (wielopiętrowe bloki lub/i domy jednorodzinne).
- Krajobraz miejski reprezentują m.in. Warszawa, Kraków, Poznań, Wrocław:
- krajobraz miejski reprezentujący (przekształcony)
  - elementy przyrodnicze z reguły sztucznie stworzone (parki miejskie, skwery)
  - gęsta, zwarta, wysoka zabudowa (budynki mieszkalne, przemysłowe i usługowe)

Panorama portu w Gdyni

Stocznia Gdańska

Port w Świnoujściu z lotu ptaka

► Krainy fizycznogeograficzne Polski

Krainy geograficzne Polski według Jerzego Kondrackiego*

Niz Polski	- Pobrzeże Szczecińskie - Pobrzeże Koszalińskie - Pobrzeże Gdańskie - Zuławy Wiślane - Nizina Staropolska - Pojezierze Mazurskie - Pojezierze Suwalskie	- Pojezierze Pomorskie - Pojezierze Wielkopolskie - Nizina Śląska - Nizina Mazowiecka - Nizina Podlaska - Polesie Lubelskie
Wyzminy Polskie	- Wyzmina Śląska - Wyzmina Krakowsko-Częstochowska - Niecka Nidzińska - Wyzmina Kielecko-Sandomierska - Wyzmina Lubelska z Roztoczem	
Kotliny Podkarpackie	- Kotlina Oświęcimska - Kotlina Sandomierska	
Sudety i Przedgórze Sudeckie	- Sudety - Przedgórze Sudeckie	
Karpaty	- Beskidy - Pogórze Beskidzkie - Kotlina Orawsko-Podhalańska - Pieniny - Tatry	

* Jerzy Kondracki – polski geograf, autor najbardziej znanej regionalizacji fizycznogeograficznej Polski.

Krainy geograficzne Polski

Środowisko przyrodnicze Tatr Zachodnich i Wysokich

Tatry to najwyższe pasmo górskie Karpat. Tylko 22% powierzchni tych gór leży w Polsce (reszta w Słowacji).

Podział Tatr na Wschodnie (Wysokie) i Zachodnie:

	TATRY WSCHODNIE (WYSOKIE)	TATRY ZACHODNIE
najwyższy szczyt	- Gerlach (2655 m n.p.m.) – po stronie słowackiej - Rysy (2499 m n.p.m.) – po stronie polskiej	- Bystra (2248 m n.p.m.) – po stronie słowackiej - Starorobociański Wierch (2176 m n.p.m.) – po stronie polskiej
budowa geologiczna i rzeźba terenu	- zbudowane z granitów – skał odpornych na wietrzenie i erozję, najwyższe szczyty Tatr - rzeźba wysokogórska – skaliste i wysokie szczyty (turnie) o stromych ścianach, długie granie (grzbiety górskie), stożki piargowe	- zbudowane ze skał osadowych – wapieni i dolomitów podanych na kraśnienie (jaskinie, wyrzeźbione skały, wąwozy, bramy, wywierzyska, pomory, żłobki i żebra krasowe, łęki krasowe) - łagodniejsza rzeźba terenu (spłaszczone szczyty), mniejsze wysokości bezwzględne i względne - jaskinie, np. Wielka Śnieżna, Jaskinia Mroźna, Jaskinia Mylna - wąwóz Kraków

przemysł przetwórczy, od.	przemysł chemiczny – przemysł związków nieorganicznych i nawozów sztucznych, przemysł związków organicznych i tworzyw sztucznych, przemysł gumowy
	przemysł lekki – przemysł włókienniczy, przemysł odzieżowy, przemysł skórzano-obuwniczy
	przemysł drzewno-papierniczy – produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny (przemysł drzewny), przemysł celulozowo-papierniczy
	przemysł mineralny – przemysł materiałów budowlanych, przemysł ceramiczny, przemysł szklarski
	przemysł spożywczy – produkcja artykułów spożywczych i napojów (przemysł mięsny, przetwórstwo rybne, przetwórstwo owocowo-warzywne, przemysł mleczarski, przemysł cukrowniczy, rozlewnie wód mineralnych, przemysł spirytusowy i piwowarski), przemysł tytoniowy

Inne gałęzie przemysłu – np. zagospodarowanie odpadów, działalność wydawnicza, poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji, produkcja mebli, inne

Podział przemysłu ze względu na przeznaczenie produkcji

przemysł środków produkcji	produkcja wyrobów na potrzeby innych gałęzi przemysłu (elektrownie ciepłone, montownie silników itp.)
przemysł środków konsumpcji	produkcja dóbr materialnych służących bezpośrednio zaspokojeniu potrzeb ludności (zakłady odzieżowe, zakłady produkujące sprzęt AGD, przetwórstwo rybne, mleczarnie itp.)

Podział przemysłu ze względu na cechy technologiczne produkcji

przemysł tradycyjny	niski stopień przetwarzania surowców (huty miedzi, żelaza, cementownie itp.)
przemysł zaawansowanej technologii	wysoki stopień przetwarzania surowców; zastosowanie nowoczesnych technologii (produkcja komputerów, zakłady sprzętu medycznego, zakłady farmaceutyczne itp.)

Podział przemysłu ze względu na masę przetwarzanego surowca i wyrobów gotowych

przemysł ciężki	głównie produkcja maszyn i półproduktów (przemysł budowlany, zbrojeniowy, chemiczny, paliwowy itp.)
przemysł lekki	produkcja artykułów codziennego użytku (przemysł odzieżowy, spożywczy, ceramiczny, szklany itp.)

Produkcja tkanin z włókna bawełnianego

► Czynniki lokalizacji przemysłu

Odpowiednia lokalizacja zakładów przemysłowych ma wpływ na późniejszą ich działalność produkcyjną. Konkurencja wymusza nieustanne starania o zmniejszenie kosztów produkcji. Jednym z działań służących temu celowi jest odpowiednia lokalizacja zakładu przemysłowego.

Biorąc pod uwagę stopień uzależnienia lokalizacji zakładu przemysłowego od bazy surowcowej, wyróżnia się następujące typy lokalizacji:

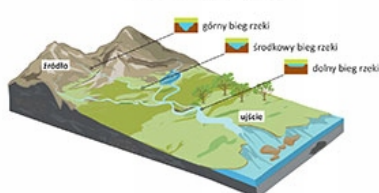
Czynniki lokalizacji przemysłu

czynniki przyrodnicze	
baza surowcowa	Dostęp do surowców jest ważny dla zakładów materiałochłonnych (wymagających w produkcji dużych ilości materiału) lub takich, w przypadku których transport surowca jest nieopłacalny, np. elektrownie bazujące na węglu brunatnym, huty żelaza, huty miedzi, cementownie, tartaki (tu masa surowca jest większa niż gotowego produktu), cukrownie (tu surowiec – buraki cukrowe – szybko się psuje).
zasoby wodne	Woda jest surowcem głównym (np. w elektrowniach wodnych, w przetwórstwie owocowo-warzywnym) lub pomocniczym (służy np. do mycia owoców), może być także konieczna do chłodzenia maszyn i urządzeń (np. w elektrowniach ciepłych); do wodochłonnych należą np. przemysł chemiczny, papierniczy, włókienniczy i spożywczy, energetyka – zakłady takie lokalizowane są nad rzeką, jeziorem, morzem (takie usytuowanie umożliwia także korzystanie z transportu wodnego).
ukształtowanie terenu	Ten czynnik jest ważny dla wszystkich zakładów przemysłowych, najgorszy jest równinny charakter podłoża (obniża to koszty prac ziemnych przy budowie obiektu).
bariery ekologiczne	Nie można umieszczać zakładów przemysłowych w pobliżu obszarów chronionych, jak również na glebach I i II klasy bonitacyjnej, należy zwracać uwagę, jaki wpływ na otoczenie będzie miał zakład przemysłowy – chodzi o emisję zanieczyszczeń, ścieki, hałas – do najbardziej szkodzących środowisku zalicza się: elektrownie ciepłotne, huty, koksownie, rafinerie, zakłady chemiczne, garbarnie itd.
czynniki pozaprzyrodnicze	
baza energetyczna	Dotyczy energochłonnych rodzajów przemysłu – hut metali kolorowych (zwłaszcza aluminium), zakładów chemicznych wykorzystujących w procesie technologicznym elektrolizę; zakłady tego typu są umieszczane najczęściej w pobliżu elektrowni.
baza transportowa	Dla zakładów, które transportują surowce lub gotowe produkty, ważnym czynnikiem jest dostępność komunikacyjna – dobrze rozwinięta sieć komunikacji drogowej, kolejowej, nurociągowej, wodnej lub powietrznej (słaba sieć komunikacyjna powoduje, że zakład przemysłowy ponosi wysokie koszty dostarczenia produktu).

- To, który z tych procesów będzie miał decydujące znaczenie, zależy od:
- ilości spływającej wody
  - prędkości wody (tu znaczenie ma nachylenie stoków)
  - ilości i wielkości materiału skalnego niesionego przez rzekę.
- Różnice dotyczą poszczególnych odcinków rzeki (bieg: górny, środkowy, dolny).

Model doliny rzecznej w profilu podłużnym

Erozja często występuje wzdłuż meandrów rzeki.

Rzeka płynąca wzdłuż doliny w Kotlinie Tatr V

Widok doliny rzecznej z lotu ptaka

Etapy powstawania zakola i starorzecza

Meander rzeczny

- Rzeki w biegu środkowym płyną zakolami (meandrują):
- **brzeg zewnętrzny (A)** jest podcinany, niszczonego w wyniku erozji bocznej
  - **brzeg wewnętrzny (B)** jest nadbudowywany (ma tam miejsce akumulacja rzeczna) – tworzą się łachy.

Terasy rzeczne

akumulacyjne	Erozjno-akumulacyjne	erozyjne
terasy, które wycięte zostały w osadach rzecznych wcześniej akumulowanych przez rzekę (na skutek stopniowego obniżania się bazy erozyjnej rzeki)	terasy, które wykształciły się, erodując kolejno w osady rzeczne i utworzy podłoża terasy (zbudowane z osadów rzecznych i skal podłoża)	w wyniku obniżenia się bazy erozyjnej, rzeka wciną się w swoje dno, wycięte się w skalach budujących stoki doliny rzecznej (w materiale miejscowym)

Erozja jeziorna – zachodzi w niewielkim stopniu ze względu na charakter zbiornika (np. słabe falowanie i prądy morskie).

Akumulacja jeziorna:

- osady jeziorne nie mają z reguły dużej miąższości
- materiał gruboziarnisty osadzany jest przy brzegu, dalej drobny
- rodzaj osadów zależy od cech fizyczno-chemicznych jeziora oraz składu chemicznego osadu dostarczanego do zbiornika
- powstaje np. kreda jeziorna (z węgla wapnia przynieszonego przez rzeki)
- proces zasypywania i zarastania zbiornika prowadzi do jego całkowitego zaniku.